

Vijeće
Europske unije

Bruxelles, 3. lipnja 2022.
(OR. en)

9826/22

RHJ 5

NAPOMENA

Od: Glavno tajništvo Vijeća
Za: Delegacije

Predmet: Odnosi s Jordanom
– stajalište Europske unije za četrnaesti sastanak Vijeća za pridruživanje
(Amman, 2. lipnja 2022.)

Za delegacije se u prilogu nalazi stajalište Europske unije za četrnaesti sastanak Vijeća za pridruživanje EU – Jordan.

**ČETRNAESTI SASTANAK VIJEĆA ZA PRIDRUŽIVANJE EU – JORDAN
(AMMAN, 2. LIPNJA 2022.)**

Izjava Europske unije

1. Povodom četrnaestog sastanka Vijeća za pridruživanje EU – Jordan EU ponavlja svoju predanost daljnjem razvoju snažnog partnerstva EU-a i Jordana. Strateški prioriteti EU-a za demokratsko, stabilnije, zelenije i prosperitetnije južno susjedstvo navedeni su u revidiranoj europskoj politici susjedstva¹, zaključcima Europskog vijeća od 10. i 11. prosinca 2020.², Agendi za Sredozemlje u vezi s obnovljenim partnerstvom s južnim susjedstvom od 9. veljače 2021. i kasnijim zaključcima Vijeća od 16. travnja 2021.³

2. **Europska unija i Jordan imaju snažno i uzajamno partnerstvo.** To je vidljivo iz mnogih sastanaka, među ostalim na najvišoj razini, između Jordana i institucija Europske unije koji se održavaju od lipnja 2019., dijaloga na visokoj razini u kontekstu multilateralnih i regionalnih foruma, sastanka Odbora za pridruživanje EU – Jordan u svibnju 2021. i sastanaka pododbora 2020. i 2021., kao i iz supredsjedanja Unijom za Mediteran, čime se naglašava uzajamna korist naše trajne suradnje.

3. Prioriteti partnerstva utjelovljuju ciljeve nove, ambiciozne i inovativne **Agende za Sredozemlje**, utvrđene u Zajedničkoj komunikaciji Komisije i Visokog predstavnika o južnom susjedstvu. Njome se podupire učinkovita i pravodobna provedba vodećih inicijativa gospodarskog i investicijskog plana⁴ kojima će se ojačati partnerstvo EU-a s južnim susjedima, uključujući Jordan, i doprinijeti zaštiti naših sredozemnih zajedničkih dobara. Nova agenda nudi mogućnosti za nova partnerstva za strateške prioritete zelene i digitalne tranzicije koja će doprinijeti održivosti, blagostanju i otpornosti.

---

¹ JOIN(2015) 50 final od 18.11.2015.

² EUCO 22/20.

³ JOIN(2021) 2 final.

⁴ Zajednička komunikacija naslovljena „Obnovljeno partnerstvo s južnim susjedstvom – Nova agenda za Sredozemlje” (JOIN(2021) 2 final od 9.2.2021.

4. U cilju daljnjeg jačanja čvrstog i višedimenzionalnog odnosa, Prioritetima partnerstva podupire se provedba Sporazuma o pridruživanju između EU-a i Jordana, kojim će se usmjeravati partnerstvo. **Prioriteti partnerstva EU – Jordan izraz su suodgovornosti i utjelovljuju naše ciljeve koje dijelimo u zajedničkom području mira, demokracije i ljudskih prava, vladavine prava, blagostanja i stabilnosti.** Pružaju okvir za našu kontinuiranu i pojačanu političku i operativnu suradnju, istodobno omogućujući fleksibilnost za prilagodbu okolnostima koje se mijenjaju.

5. Stoga se EU i Jordan obvezuju na daljnje produbljivanje svojeg dijaloga i suradnje usmjerenih na **tri cilja koja se međusobno podupiru, navedena u Prioritetima partnerstva EU – Jordan za razdoblje 2021. – 2027.:** 1) jačanje suradnje u području regionalne stabilnosti i sigurnosti, uključujući borbu protiv terorizma; 2) promicanje održive gospodarske stabilnosti, zelenog, digitalnog, uključivog rasta utemeljenog na znanju, kvalitete obrazovanja i otvaranja dostojanstvenih radnih mjesta; i 3) jačanje dobrog upravljanja, vladavine prava, demokratske reforme i poštovanja ljudskih prava. Nastavit će se suradnja i u pogledu brojnih **međusektorskih prioriteta**, poput migracija i mobilnosti, uključujući daljnju provedbu Partnerstva za mobilnost. EU će u okviru različitih područja suradnje s Jordanom prednost dati oporavku nakon pandemije bolesti COVID-19 te ekonomskoj, socijalnoj i političkoj uključenosti osjetljivih skupina, mladih i žena. U tom kontekstu EU ponovno ističe svoju predanost tome da pruži pomoć Jordanu u pružanju potpore izbjeglicama koji traže zaštitu u Jordanu i u jačanju otpornosti Jordana.

6. **Politički prioriteti Europske unije za razdoblje 2019. – 2024.** (Novi strateški program za Uniju za razdoblje 2019. – 2024.⁵), čija je svrha pristupanje rješavanju glavnih izazova s kojima se suočava EU, uključuju preobrazbu EU-a u moderno, klimatski neutralno, resursno učinkovito i konkurentno gospodarstvo (europski zeleni plan); migracije, prihvaćanje digitalne transformacije ulaganjem u poslovanje, istraživanje i inovacije, jačanje odnosa EU-a sa susjednim zemljama i partnerima; i poštovanje temeljnih prava i vladavine prava diljem svijeta. Ti prioriteti oblikovat će i suradnju EU-a s Jordanom.

7. EU i Jordan nastavit će razvijati svoje partnerstvo. EU prepoznaje važnost provedbe programa političkih i gospodarskih reformi Jordana u skladu s preporukama Kraljevskog odbora za modernizaciju političkog sustava, dokumentom „Nacionalna vizija i strategija – Jordan 2025.” i vladinim okvirnim izvršnim programom za razdoblje 2021. – 2024., i spreman je poduprijeti tu provedbu.

---

⁵ EUCO 9/19 od 20.6.2019.

8. Na **šestoj briselskoj konferenciji o budućnosti Sirije i regije**, čiji je domaćin 10. svibnja 2022. bila Europska unija, EU je ponovno potvrdio da je međunarodna zajednica primila na znanje iznimnu velikodušnost stanovništva i vlasti Jordana u pružanju utočišta sirijskim izbjeglicama. EU ponavlja da nisu ispunjeni uvjeti za siguran, dostojanstven i dobrovoljan povratak izbjeglica, u skladu s međunarodnim pravom i standardima UN-a. EU će i dalje podupirati Jordan u njegovu holističkom pristupu izbjegličkoj krizi, primajući na znanje komponente vanjske dimenzije Komunikacije Europske komisije o paktu o migracijama i azilu⁶, te u maksimalnom povećanju učinka, među ostalim u pogledu ključnih zajedničkih obveza koje proizlaze iz ove i prethodnih konferencija. EU će i dalje pružati pomoć Jordanu u pružanju potpore izbjeglicama i ranjivim zajednicama domaćinima koji traže zaštitu i pomoć u Jordanu te u istodobnom jačanju otpornosti i socijalne kohezije Jordana, uključujući kontinuiranu suradnju u ublažavanju posljedica pandemije bolesti COVID-19. EU i Jordan i dalje će raditi na pronalaženju trajnih rješenja za izbjeglice i zajednice domaćine, među ostalim daljnjim podupiranjem uključivih nacionalnih pristupa u oblikovanju politika i programiranju u pogledu pristupa mogućnostima zapošljavanja, socijalnim uslugama, obrazovanju, sredstvima za život i samodostatnosti. Naše je zajedničko mišljenje da će se time omogućiti održiviji uključivi pristupi i doprinijeti otpornijem gospodarstvu i društvu.

9. Na petoj briselskoj konferenciji održanoj 2021. međunarodna zajednica obvezala se osigurati 5,3 milijarde EUR za 2021. i nakon toga. EU je najavio 3,7 milijardi EUR od tog iznosa, pri čemu je 1,12 milijardi EUR osigurala Europska komisija, a 2,6 milijardi EUR države članice EU-a. EU kao cjelina i dalje je najveći donator te je od početka krize 2011. zajednički mobilizirao 24,9 milijardi EUR humanitarne pomoći te pomoći za stabilizaciju i otpornost kako bi se sanirale posljedice te krize. Od početka krize u Siriji EU je dodijelio gotovo 3,5 milijardi EUR Jordanu, od čega je oko 1,2 milijarde EUR dodijeljeno kao odgovor na krizu u Siriji, uključujući humanitarnu pomoć i potporu otpornosti ranjivih zajednica domaćina i izbjeglica iz Sirije, posebno putem regionalnog fonda zaklade EU-a za odgovor na krizu u Siriji, i oko 1,3 milijarde EUR bilateralne pomoći.

10. EU je i dalje u potpunosti predan političkoj i financijskoj potpori **Agenciji Ujedinjenih naroda za pomoć palestinskim izbjeglicama na Bliskom istoku (UNRWA)**, koja je ključna u odgovoru na potrebe palestinskih izbjeglica u pogledu ljudskog razvoja i zaštite. U tom su pogledu EU i UNRWA 17. studenoga 2021. potpisali Zajedničku izjavu⁷. EU iznimno cijeni ulogu Jordana u unapređenju održive potpore UNRWA-i, kao i u primanju palestinskih izbjeglica te udomljavanju sjedišta UNRWA-e. EU također primjećuje da je položaj palestinskih izbjeglica i same UNRWA-e i dalje težak. EU prepoznaje i iznimno cijeni ključan doprinos Jordana održavanju sigurnosti, stabilnosti i razvoja u regiji, kako je istaknuto njegovom tradicionalnom predanošću bliskoistočnom mirovnom procesu i naporima koje ulaže u ublažavanje humanitarnih posljedica kriza u Siriji, Iraku i Libanonu.

⁶ COM (2020) 609 final od 23.9.2020.

⁷ Zajednička izjava EU-a i UNRWA-e o EU-ovoj potpori UNRWA-i (2021. – 2024.).

11. EU pohvaljuje napore Jordana u pogledu zdravstvenog odgovora na bolest COVID-19, među ostalim u vezi s izbjeglicama koje je Jordan primio. EU je podupro nacionalni plan **pripravnosti i odgovora na COVID-19** u Jordanu kojim se doprinosi ciljevima održivog razvoja podupiranjem pružanja kvalitetnih, pravičnih i cjenovno pristupačnih usluga zdravstvene skrbi sirijskim izbjeglicama i ranjivim Jordancima te pružanjem pomoći Ministarstvu zdravstva za suočavanje s pandemijom. EU je pružio pomoć Ministarstvu zdravstva u nabavi rutinskih cjepiva za imunizaciju za 20 % stanovništva koje je u 2021. boravilo u Jordanu. EU je podupro nabavu 438 000 doza cjepiva protiv bolesti COVID-19 putem instrumenta COVAX koji se financira u okviru regionalnog fonda zaklade EU-a za odgovor na krizu u Siriji, čime je Jordan postao jedna od prvih zemalja na svijetu koje su pokrenule cijepljenje izbjeglica protiv bolesti COVID-19. **Kako bi pomogao Jordanu u suočavanju s posljedicama pandemije**, EU je stavio na raspolaganje iznos od 418 milijuna EUR za odgovor na hitne situacije, jačanje zdravstvenog sustava i suočavanje sa socioekonomskim posljedicama. EU potiče Jordan da ublažavanje ograničenja povezanih s bolešću COVID-19 u gospodarskim sektorima popratí brzim ukidanjem obrambenih naloga.

12. Što se tiče **ruske vojne agresije na Ukrajinu**⁸, EU je najoštrije osudio tu ničim izazvanu i neopravdanu agresiju, kojom se teško krše međunarodno pravo i načela Povelje Ujedinjenih naroda te ugrožavaju europska i globalna sigurnost i stabilnost. EU zahtijeva da Rusija odmah prekine svoja vojna djelovanja, bezuvjetno povuče sve snage i vojnu opremu s cijelog državnog područja Ukrajine i u potpunosti poštuje teritorijalnu cjelovitost, suverenitet i neovisnost Ukrajine unutar njezinih međunarodno priznatih granica. EU izrazito žali zbog tragičnog gubitka ljudskih života i patnje prouzročene ruskom agresijom. Ruska vojna agresija na Ukrajinu prisilila je milijune ljudi da napuste svoje domove.

12.a U tom kontekstu EU pozdravlja potporu Jordana rezolucijama Opće skupštine Ujedinjenih naroda od 2. ožujka 2022.⁹ i 24. ožujka 2022.¹⁰ kojima se zahtijeva da Rusija odmah okonča vojnu agresiju na Ukrajinu i poziva na civilnu zaštitu i humanitarni pristup Ukrajini. EU je uvjeren da će Jordan nastaviti pružati potporu na multilateralnim forumima u tom pogledu i potiče Jordan da osudi rusku agresiju na Ukrajinu.

13. EU je zabrinut zbog dezinformacija i masovne manipulacije informacijama pod pokroviteljstvom ruske države kojima se opravdava i podupire njezina vojna agresija na Ukrajinu te potkopava stajalište EU-a o tom pitanju, a koje su usmjerene na društva EU-a i susjednih zemalja te kojima se ozbiljno narušavaju činjenice i manipulira njima. Velik je razlog za zabrinutost to što se proruskí lažni diskursi intenzivno šire u medijima i na društvenim mrežama na arapskom jeziku diljem regije Bliskog istoka i sjeverne Afrike (MENA), uključujući Jordan. EU je spreman s Jordanom i svim partnerima podijeliti svoje prakse i stručno znanje u suzbijanju proruskíh dezinformacija.

---

⁸ EUCO 18/22 od 24.2.2022. i EUCO 1/22 od 25.3.2022.

⁹ Rezolucija Opće skupštine Ujedinjenih naroda GA/12407 od 2.3.2022.

¹⁰ Rezolucija Opće skupštine Ujedinjenih naroda GA/12411 od 24.3.2022.

Jačanje suradnje u području regionalne stabilnosti i sigurnosti, uključujući borbu protiv terorizma

14. EU ponavlja svoju zahvalnost zbog aktivne diplomatske uloge Jordana, uključujući njegov konstruktivan i učinkovit angažman u **Ujedinjenim narodima**, u korist globalnog dobra, multilateralizma i poretka utemeljenog na pravilima. EU i Jordan čvrsti su partneri u vanjskoj i sigurnosnoj politici i nastojat će ojačati suradnju u području regionalne stabilnosti i sigurnosti, uključujući borbu protiv terorizma.

15. EU pohvaljuje konstruktivnu ulogu Jordana kao supredsjednika Unije za Mediteran od 2012. EU i Jordan nastavit će konstruktivno surađivati u okviru supredsjedanja Unijom za Mediteran kako bi se potaknulo snažno partnerstvo diljem Sredozemlja. Unija za Mediteran povećala je odgovornost i razvila smisljena rješenja za pristupanje rješavanju zajedničkih izazova i stvaranje zajedničkih prilika u ključnim područjima kao što su upravljanje okolišem i vodama, otvaranje dostojanstvenih radnih mjesta, uključenost mladih i osnaživanje žena.

16. EU prepoznaje **stratešku ulogu Jordana za stabilnost regije** i nastavit će se aktivno koordinirati s Jordanom u traženju pravednog i sveobuhvatnog rješavanja izraelsko-palestinskog sukoba na temelju dvodržavnog rješenja kojim se okončava okupacija, a koje uključuje Državu Izrael te neovisnu, demokratsku, cjelovitu, suverenu i održivu Državu Palestinu, koje jedna uz drugu funkcioniraju u miru, sigurnosti i duhu uzajamnog priznavanja, s Jeruzalemom kao budućim glavnim gradom obiju država. EU i njegove države članice i dalje će poštovati međunarodni konsenzus o Jeruzalemu sadržan u relevantnim rezolucijama Vijeća sigurnosti UN-a (RVSUN), uključujući RVSUN 478, sve dok se ne riješi konačni status Jeruzalema. EU podsjeća na poseban značaj svetih mjesta te upućuje odlučan poziv da se zadrži *status quo* uveden 1967. za Haram Al-Šarif / Brdo Hrama u skladu s prethodnim dogovorima i uz poštovanje posebne uloge Jordana, također priznate mirovnim sporazumom iz 1994. između Jordana i Izraela.

16.a EU pozdravlja trilateralnu suradnju između Jordana, Egipta i Iraka te njezin doprinos regionalnoj stabilnosti.

17. EU ponovno potvrđuje neophodnost održivog, vjerodostojnog i uključivog političkog rješenja **sirijske krize** u skladu s Priopćenjem iz Ženeve i svim aspektima Rezolucije Vijeća sigurnosti Ujedinjenih naroda 2254 te će nastaviti surađivati s Jordanom na njegovoj provedbi. Vijeće EU-a za vanjske poslove 24. siječnja 2022. ponovilo je da normalizacija, ukidanje sankcija ili obnova neće biti mogući dok sirijski režim ne sudjeluje u političkom rješenju sukoba. EU i dalje poziva na poštovanje sporazuma o smirivanju sukoba u sjeverozapadnoj regiji, stabilnost u južnoj Siriji, što je ključno za Jordan, zaštitu civila te neometan, siguran i održiv pristup humanitarne pomoći. EU ujedno poziva na stabilizaciju sjevernoistočne Sirije i podsjeća na svoju potpunu predanost borbi protiv ponovnog pojavljivanja Daiša putem djelovanja globalne koalicije za borbu protiv Daiša. Smanjenjem nasilja doprinijet će se podupiranju političkog procesa u Ženevi koji se provodi uz posredovanje UN-a kako bi se pronašlo trajno rješenje sukoba. EU prepoznaje zabrinutost Jordana u pogledu sigurnosti, posebno u vezi s krijumčarenjem droge. EU istodobno i dalje podupire napore posebnog izaslanika Ujedinjenih naroda Pedersena, među ostalim u pogledu njegove predložene politike „recipročni koraci” (engl. *steps-for-steps*).

17.a Prepoznajući pravo sirijskih izbjeglica na siguran, dobrovoljan i dostojanstven povratak u svoje domove kada budu ispunjeni uvjeti za povratak kako ih je utvrdio Visoki povjerenik Ujedinjenih naroda za izbjeglice (UNHCR), EU će nastaviti promicati suradnju u regiji u interesu svih Sirijaca. EU primjećuje da zasad, zbog stalnih kršenja međunarodnog humanitarnog prava i drugih kršenja ljudskih prava, takvi uvjeti za povratak izbjeglica u skladu s međunarodnim pravom nisu ispunjeni. EU prepoznaje ključnu ulogu koju su Jordan i druge zemlje imali u prihvatu sirijskih izbjeglica u bijegu od sukoba te pohvaljuje vladu i stanovništvo Jordana koji su tijekom tolikih godina primali i prihvaćali Sirijce. EU potiče Jordan da nastavi primjenjivati uključiv pristup u prihvatu sirijskih izbjeglica.

18. EU primjećuje da je Jordan i dalje izložen prijetnjama koje predstavljaju **terorizam** i nasilni ekstremizam. EU pozdravlja višedimenzionalni pristup Jordana, uključujući sudjelovanje u globalnoj koaliciji za borbu protiv Daiša, koji, unatoč tome što je izgubio svoju teritorijalnu dimenziju, nastavlja djelovati kroz pobune u Iraku, Siriji i, putem povezanih organizacija, u drugim područjima svijeta, u Africi i Aziji. EU također cijeni ulogu Jordana u promicanju sprečavanja nasilnog ekstremizma u okviru Ujedinjenih naroda. EU pohvaljuje Jordan, a posebno Njegovo Veličanstvo kralja Abdullaha II., za Proces iz Aquabe i njegovu predanost pozivu na djelovanje „Christchurch”. EU ponavlja svoje stajalište da se sve mjere za borbu protiv terorizma moraju provoditi u potpunosti u skladu s međunarodnim pravom, posebno međunarodnim pravom o ljudskim pravima, humanitarnim pravom i međunarodnim pravom o izbjeglicama¹¹.

---

¹¹ Zaključci Vijeća o vanjskom djelovanju EU-a u vezi sa sprečavanjem i borbom protiv terorizma i nasilnog ekstremizma od 15.6.2020., 8868/20.

19. EU i Jordan i dalje će surađivati na sprečavanju i u **borbi protiv nasilnog ekstremizma**, posebno među mladima i djecom. EU potiče Jordan da se kontinuirano bavi pokretačima radikalizacije putem pristupa na razini cijelog društva. EU poziva Jordan da ojača svoj regulatorni i institucijski okvir za sprečavanje i borbu protiv pranja novca i financiranja terorizma kako bi se brzo ispravili nedostaci koje je Stručna skupina za financijsko djelovanje (FATF) utvrdila u listopadu 2021. te kako bi se uskladilo s međunarodnim standardima za sprečavanje pranja novca / suzbijanje financiranja terorizma. EU će i dalje pomagati Jordanu u tom pogledu i pružati tehničku pomoć i stručno znanje putem Globalnog instrumenta za sprečavanje pranja novca i suzbijanje financiranja terorizma. EU potiče vlasti Jordana da se uključe u pregovore s Europolom o radnom sporazumu kako bi se olakšala strukturirana suradnja, kao i da započnu pregovore s Europskom komisijom o međunarodnom sporazumu kojim bi se Europolu i Jordanu omogućila razmjena osobnih podataka.

20. EU je predan jačanju svoje potpore Jordanu u svim pitanjima povezanima s **integriranim upravljanjem granicama**, među ostalim u cilju stabilizacije vanjskih granica Jordana i borbe protiv regionalne prijetnje od trgovine drogom u skladu s međunarodnim pravom o ljudskim pravima, humanitarnim pravom i međunarodnim pravom o izbjeglicama. EU i Jordan i dalje će surađivati u području zaštite zračnog prometa.

Promicanje održive gospodarske stabilnosti, zelenog, digitalnog, uključivog rasta utemeljenog na znanju, kvalitete obrazovanja i otvaranja dostojanstvenih radnih mjesta

21. **Pandemija bolesti COVID-19** dodatno je opteretila zdravstveni, obrazovni i gospodarski sektor. EU će i dalje surađivati s Jordanom u njegovim naporima za oporavak nakon krize, naglašavajući zelenu i digitalnu transformaciju, povećavajući otpornost i stvarajući blagostanje i prilike za dostojanstven rad na uključiv način. Europska komisija 16. veljače 2022. donijela je provedbenu odluku kojom se jordanske potvrde o cijepljenju priznaju kao jednakovrijedne i ta se zemlja povezuje sa sustavom digitalnih potvrda EU-a o COVID-u.

22. EU potiče Jordan na učinkovitu provedbu gospodarskih i administrativnih reformi te ponavlja svoju potporu u tu svrhu i svoju spremnost na blisku suradnju s europskim donatorima i međunarodnim financijskim institucijama u cilju dodatnog koordiniranja i usklađivanja zajedničke potpore kako bi se Jordanu pomoglo da ostvari pravodoban i konkretan napredak u pogledu svojih prioriteta reformi. U tu bi se svrhu u potpunosti trebale iskoristiti različite mogućnosti financijske pomoći koje EU pruža svojim partnerima u susjedstvu.

23. EU potiče Jordan da putem pojačane međuministarske koordinacije i s trajnom potporom EU-a provede najpotrebnije strukturne reforme usmjerene na poboljšano pružanje javnih usluga i upravljanje resursima, odgovornost i transparentnost te na poboljšanje poslovnog i investicijskog okruženja i otvaranje radnih mjesta, posebno za mlade i žene, među ostalim u sektorima koji se temelje na znanju. Socijalna sigurnost, dostojanstveni radni uvjeti i plaće ključni su aspekti zaštite egzistencije i poticanja privatnog sektora i ulaganja; to bi se trebalo odražavati u predstojećim izmjenama radnog prava.

24. EU pohvaljuje i podupire inicijative za povećanje **sudjelovanja žena** u javnoj sferi, uključujući gospodarstvo i političku scenu na lokalnoj i nacionalnoj razini, među ostalim kako bi se povećala njihova prisutnost u radnoj snazi i među donositeljima odluka, uzimajući u obzir Zajedničku komunikaciju o Akcijskom planu EU-a za rodnu ravnopravnost i jačanje položaja žena u okviru vanjskog djelovanja za razdoblje 2021.–2025.¹² To je važan korak u promicanju rodne ravnopravnosti i vjerojatno će povećati razinu gospodarske aktivnosti i doprinijeti gospodarskom rastu Jordana. EU napominje posebnu važnost organizacija civilnog društva i rada aktivista u podupiranju prava žena i promicanju rodne ravnopravnosti. EU pozdravlja Nacionalnu strategiju za žene u Jordanu za razdoblje 2020. – 2025. i ustavne izmjene iz 2022. te potiče Jordan da dodatno unaprijedi jednakost prava, gospodarsko sudjelovanje i društveno osnaživanje žena. EU poziva Jordan i spreman je poduprijeti ga u njegovim naporima za promicanje rodne ravnopravnosti, među ostalim napretkom u zakonodavnom okviru, praktičnom provedbom nacionalnih zakona i reformama tržišta rada kojima se uklanjanju prepreke zapošljavanju žena i mladih.

25. Nakon dvaju uspješnih programa **makrofinancijske pomoći** s Jordanom u iznosu od 180 milijuna EUR, koji je u potpunosti isplaćen 2015., i od 200 milijuna EUR, koji je u potpunosti isplaćen 2019., EU je 2020. u okviru makrofinancijske pomoći Jordanu stavio na raspolaganje 700 milijuna EUR. Taj iznos uključuje dodatnih 200 milijuna EUR zbog pandemije bolesti COVID-19, uz već dogovoreni treći program makrofinancijske pomoći u iznosu od 500 milijuna EUR, kao dio povećane potpore EU-a Jordanu. Prva dva obroka u iznosu od 250 milijuna EUR svaki isplaćena su u studenome 2020. odnosno u srpnju 2021. Treći obrok u iznosu od 200 milijuna EUR na raspolaganju je do travnja 2023. Makrofinancijska pomoć uvjetovana je skupom mjera strukturnih reformi u područjima upravljanja javnim financijama, komunalnih usluga, socijalne politike i politike tržišta rada te upravljanja, koje su dogovorene s jordanskim vlastima u memorandumu o razumijevanju. To je važno za poticanje reformi s pomoću kojih gospodarstvo zemlje postaje otpornije i sposobnije za bavljenje izazovima s kojima se suočava.

---

¹² Zajednička komunikacija JOIN(2020) 17 final od 25.11.2020.

26. EU će i dalje poticati **jačanje bilateralnih odnosa** s Jordanom u području trgovine i ulaganja kao važan instrument za ulaganja, rast i otvaranje radnih mjesta. EU će nastaviti podupirati Jordan u njegovim naporima da poboljša svoje izvozne rezultate poticanjem svojeg općeg izvoznog kapaciteta i konkurentnosti i postizanjem bolje integracije u globalne lance vrijednosti. U tu će svrhu EU podupirati Jordan u njegovim naporima da jordanskim proizvođačima pomogne u ispunjavanju posebnih tehničkih, sanitarnih i fitosanitarnih zahtjeva kako bi se poslovnim subjektima omogućilo da bolje iskoriste povlašteni pristup tržištu EU-a koji Jordan već ima. Podsjećajući na važnost pravilne provedbe područja slobodne trgovine uspostavljenog Sporazumom o pridruživanju, među ostalim osiguravanjem transparentnog i predvidljivog regulatornog okruženja za gospodarske subjekte, EU je spreman istražiti ideje za poduzimanje dodatnih koraka radi uzajamnog olakšavanja bilateralne trgovine i ulaganja, uključujući produblјivanje postojećeg područja slobodne trgovine.

27. EU pohvaljuje Jordan zbog napora koje ulaže kako bi izbjeglicama olakšao pristup formalnom tržištu rada i njihovo sudjelovanje na njemu na uključiv način te ga potiče da ih nastavi ulagati. EU pozdravlja velik napredak postignut u registraciji rekordnih 62 000 radnih dozvola izdanih sirijskim izbjeglicama 2021. i poziva Jordan da ispita mogućnost otvaranja dodatnih sektora kako bi se omogućilo sudjelovanje na tržištu rada, što bi bilo od uzajamne koristi. EU ujedno potiče Jordan da nastavi ulagati napore u smanjenje broja neregistriranih izbjeglica. EU potiče Jordan da pojača napore usmjerene na daljnju provedbu ublaženog sustava pravila o podrijetlu, obavješćivanje potencijalnih ulagača u privatnom sektoru o koristima tog sustava i pokretanje općenitijih inicijativa za poboljšanje ulagačke klime, što bi vjerojatno moglo dovesti do većih koristi za gospodarstvo, koje nisu povezane s inicijativom o pravilima o podrijetlu. EU je i dalje spreman istražiti, u bliskoj suradnji s jordanskim vlastima, druga mjerljiva sredstva koja se odnose na zapošljavanje u vezi sa sustavom, uzimajući u obzir pravedne radne uvjete.

28. EU će i dalje podupirati politike i programe namijenjene poboljšanju pristupa **obrazovanju i strukovnom obrazovanju i osposoblјavanju koji su prilagođeni tržištima rada** te poboljšanju njihove kvalitete, stavljajući pritom veći naglasak na analitičko razmišljanje, poduzetništvo, razvoj privatnog sektora i nove tehnologije, posebno u cilju poboljšanja mogućnosti zapošljavanja mladih.

29. U istom duhu provodit će se povećana **mobilnost studenata i osoblja** kao i projekti za izgradnju kapaciteta u okviru programa Erasmus+ i drugih programa. EU posebno pozdravlja uspjeh jordanskih sveučilišta u pogledu komponente programa Erasmus+ koja se odnosi na izgradnju kapaciteta do 2020. i sa zanimanjem očekuje dobru razinu sudjelovanja u novom programu od 2021., koji će ponuditi i mogućnosti za suradnju jordanskih i europskih organizacija za strukovno obrazovanje i osposoblјavanje te organizacija mladih.

30. EU će i dalje blisko surađivati s Jordanom kako bi pomogao osigurati da sva djeca, djevojčice i dječaci koji žive u toj zemlji bez iznimke imaju jednake mogućnosti pohađanja škole i stjecanja temeljnog **kvalitetnog obrazovanja**. EU je pružio važnu potporu za izgradnju škola, omogućavanje upisa sirijskih učenika u formalni obrazovni sustav te zapošljavanje i osposobljavanje učitelja i nastavnika. EU je spreman poduprijeti napore usmjerene na razvoj i modernizaciju obrazovnog kurikulumu, među ostalim s obzirom na izmjene ustava, a posebno na promicanje građanskog obrazovanja djece kako bi ih se pripremilo da budu aktivni i odgovorni građani, čime će se poduprijeti napori usmjereni na modernizaciju političkog sustava u Jordanu.

31. EU se i dalje zalaže za veće uključivanje **istraživanja i inovacija** u programe obrazovanja te tehničkog i strukovnog obrazovanja i osposobljavanja, kao i u ulaganja javnog i privatnog sektora. Pojačana suradnja između centara za istraživanje i inovacije te malih i srednjih poduzeća imat će pozitivan učinak na konkurentnost Jordana. EU potiče Jordan da u potpunosti iskoristi program Obzor Europa i inicijative za mobilnost i partnerstva u području istraživanja te se uključi u program EU-a Kreativna Europa.

32. EU pozdravlja potpisivanje provedbenog dogovora o sudjelovanju Jordana u **Partnerstvu za istraživanje i inovacije na mediteranskom području** 11. prosinca 2018., čime se Jordanu omogućuje uključivanje u ambiciozan program za zajednički financirana istraživanja u ključnim područjima upravljanja vodama i u njegovu povezanost s poljoprivredom i proizvodnjom hrane.

33. EU pozdravlja interes Jordana za suradnju u području svemira, među ostalim za Europski geostacionarni navigacijski sustav (EGNOS)/Galileo, te sa zanimanjem očekuje početak pregovora o proširenju pokrivenosti EGNOS-om na Jordan i širu regiju.

34. EU pozdravlja znatan napredak Jordana u provedbi svojeg nacionalno utvrđenog doprinosa. Borba protiv klimatskih promjena i dalje je glavni prioritet EU-a. Dosad donesenim mjerama, među ostalim planom za zeleni rast, ostvario se znatan napredak u prelasku na održivo i klimatski neutralno gospodarstvo. EU nastoji pojačati suradnju s Jordanom kako bi se ubrzao prelazak na čistu energiju i potaknule politike zelenog oporavka. Povećanje kapaciteta za prilagodbu klimatskim promjenama i smanjenje rizika od katastrofa te borba protiv uništavanja okoliša bit će prioriteti za zajedničko djelovanje u Jordanu. EU želi nastaviti aktivno surađivati u područjima obnovljive energije i energetske učinkovitosti (u skladu sa strategijom za energetske sektor Jordana za razdoblje 2020. – 2030.) i elektroenergetskih međusobno povezanih mreža te u prelasku na sigurno i održivo niskougljično gospodarstvo. EU podupire resursno učinkovit rast, održivo upravljanje prirodnim resursima i program **zelenog rasta** u Jordanu. EU će ojačati stratešku suradnju s međunarodnim financijskim institucijama i privatnim sektorom kako bi podupro razvoj mogućnosti održivog ulaganja u skladu s nacionalnim prioritetima. EU će surađivati s Jordanom u poticanju inovativnih istraživanja i rješenja utemeljenih na znanju u pogledu borbe protiv klimatskih promjena i promicanja prelaska na čistu, sigurnu i održivu energiju.

35. EU podupire **uključivanje pitanja okoliša** u razvojne sektore, osobito opskrbu vodom, uključujući pročišćavanje otpadnih voda i povezane mreže, gospodarenje krutim otpadom i primjene zelene energije. Prepoznajući važnost sigurnosti opskrbe vodom u Jordanu EU ponovno ističe svoju spremnost na suradnju s Jordanom kako bi se dodatno poboljšala učinkovitost i održivost upravljanja vodnim resursima, a time i svoju potporu inicijativi Tima Europa za održivo upravljanje vodama i, u okviru toga, provedbi projekta za **desalinizaciju vode i njezin transport iz Aqabe u Amman**. EU je zadovoljan zbog pozitivnog ishoda donatorske konferencije održane za taj projekt 31. ožujka 2022. te je, uz svoje obećanje najavljeno tom prigodom, i dalje predan daljnjem podupiranju tog projekta. U tom određenom kontekstu EU potiče dobro upravljanje vodama u okviru nekoliko prethodnih ili istodobnih sektorskih reformi kako bi se osigurala učinkovitost i održivost projekta, među kojima su obnova nacionalne vodne mreže, reforma određivanja cijena i poljoprivredna reforma kako bi se smanjilo rasipanje vode, i spreman je poduprijeti napore u tom pogledu. EU ujedno ponovno ističe svoju potporu regionalnim projektima koji bi mogli biti od koristi i palestinskoj strani u duhu poticanja regionalne suradnje (npr. nadogradnja mosta kralja Husseina). EU pozdravlja i činjenicu da se Jordan složio s uspostavom Platforme za ulaganja EU-a i Jordana, foruma za utvrđivanje i pripremu budućih projekata ulaganja, u skladu s nacionalnim prioritetima Jordana i u koordinaciji s bilateralnim i multilateralim donatorima, čime će se Jordanu omogućiti i da u potpunosti iskoristi mogućnosti koje se nude u okviru Platforme za ulaganja u susjedstvu i novog sustava jamstava Europskog fonda za održivi razvoj plus (EFOR+).

Jačanje dobrog upravljanja, vladavine prava, demokratske reforme i poštovanja ljudskih prava

36. Poštovanje **demokratskih načela, temeljnih sloboda i ljudskih prava** jedan je od glavnih stupova Sporazuma o pridruživanju između EU-a i Jordana. EU i dalje pridaje veliku važnost stalnom dijalogu na političkoj razini i razini viših dužnosnika te će nastaviti poticati i podupirati napore usmjerene na unapređenje vladavine prava, povećanje transparentnosti i uspostavu djelotvornih i odgovornih institucija, uz istodobnu zaštitu i promicanje ljudskih prava za sve. EU bi u tom pogledu želio ostvariti daljnju suradnju s Jordanom. EU pohvaljuje napore koji se trenutačno ulažu i koji bi se trebali nastaviti ulagati u promicanje djelotvornog i neovisnog pravosudnog sustava koji dobro funkcionira, a istodobno će i dalje surađivati s Jordanom na poticanju širenja sustava pravne pomoći, podupirući ujedno ulogu civilnog društva u njemu. EU će i dalje podupirati Jordan u provedbi njegove strategije reforme pravosuđa, među ostalim promicanjem veza između vladavine prava i sigurnosti te međunarodne pravosudne suradnje. U tom kontekstu EU naglašava potrebu za osiguravanjem transparentnosti i pravnih zaštitnih mjera u svim fazama kaznenih postupaka, među ostalim na sudovima za državnu sigurnost, ali i uvođenjem pravnih zaštitnih mjera pri primjeni administrativnog pritvora, istodobno primjećujući potrebu da se ograniči primjena administrativnog pritvora i u takvim slučajevima osigura sudski nadzor.

37. EU pozdravlja ciljeve koje je postavilo jordansko vodstvo u pogledu **političke modernizacije, jačanja uloge parlamenta** i promicanja **sustava političkih stranaka** u zemlji. U tom pogledu EU pozdravlja preporuke Kraljevskog odbora za modernizaciju političkog sustava i spreman je poduprijeti njihovu provedbu kad god je to moguće. EU pridaje važnost uključivanju mladih i žena te potiče ulaganje daljnjih napora kako bi se osiguralo da institucije budu u potpunosti reprezentativne. EU ističe važnost građanskog i političkog sudjelovanja te u tom pogledu pozdravlja donošenje zakonâ o političkim strankama i izborima te sa zanimanjem očekuje njihovu provedbu; EU je spreman poduprijeti programe građanskog obrazovanja u suradnji s Ministarstvom obrazovanja. EU pridaje važnost zaštiti slobode mišljenja, izražavanja, udruživanja i mirnog okupljanja kao i ključnoj ulozi medija, neovisnih novinara i civilnog društva. EU ujedno potiče i spreman je poduprijeti reviziju relevantnog pravnog okvira, uključujući Zakon o kiberkriminalitetu i obrambene naloge, kako bi se uskladio s međunarodnim standardima.

37.a EU pozdravlja osnivanje odbora za modernizaciju javnog sektora i ambiciozan vremenski okvir za izradu plana do kraja lipnja 2022. EU potiče i spreman je poduprijeti razvoj konkretnih aktivnosti za poboljšanje pružanja javnih usluga, učinkovitih i djelotvornih javnih institucija i većeg sudjelovanja javnosti. EU ujedno pozdravlja aktualni dijalog koji jordanske vlasti vode s relevantnim dionicima u vezi s utvrđivanjem područja za rast za niz važnih gospodarskih sektora s ciljem razvoja sveobuhvatnog gospodarskog plana.

38. EU ponovno ističe važnost osiguravanja sigurnog i poticajnog prostora, na internetu i izvan njega, za civilno društvo, medije i novinare koji mogu doprinijeti razvoju i modernizaciji zemlje te potiče Jordan da u tom pogledu donese čvrst pravni okvir. Uzimajući u obzir prijavljene izazove s kojima se suočava civilno društvo, EU potiče uspješno civilno društvo kao doprinos izgradnji mirnih, pravednih, uključivih i demokratskih društava te ostaje predan podupiranju takvog društva kao i podupiranju pružanja usluga i podizanju svijesti o aktualnim naporima koji se ulažu u političku modernizaciju. Iako shvaća opravdane zabrinutosti Jordana u pogledu sigurnosti i borbe protiv terorizma, EU i dalje smatra da je otvoreno, uključivo i otporno društvo u kojem se promiču i štite sva ljudska prava i temeljne slobode najbolje sredstvo za borbu protiv radikalizacije i nestabilnosti.

39. EU potiče Jordan na daljnje jačanje svojeg pravnog okvira kako bi ga u potpunosti uskladio sa standardima Konvencije UN-a protiv mučenja, čija je Jordan stranka, među ostalim kriminalizacijom svih oblika mučenja i zlostavljanja. EU potiče Jordan da ratificira Fakultativni protokol uz Konvenciju UN-a protiv mučenja te poziva Jordan da nastavi s istragom svih navodnih slučajeva mučenja i kaznenim gonjenjem počinitelja. EU nadalje poziva Jordan da provede svoje preporuke iz univerzalnog periodičnog pregleda.

40. EU potiče Jordan da ostvari daljnji napredak u pogledu rodne ravnopravnosti, potpunog ostvarivanja ljudskih prava žena i djevojčica i njihovog osnaživanja te iskorjenjivanja seksualnog i rodno uvjetovanog nasilja. U tom kontekstu potičemo stavljanje posebnog naglaska na brak s djetetom, rani brak i prisilni brak te „zaštitno skrbništvo”, pristup žena pravosuđu i potpunu provedbu pravnog okvira kojim se štite ostvarivanje ljudskih prava žena i žrtava seksualnog i rodno uvjetovanog nasilja. EU je spreman poduprijeti nacionalnu strategiju Jordana za žene i njegov nacionalni akcijski plan za provedbu Rezolucije Vijeća sigurnosti Ujedinjenih naroda 1325 o ženama, miru i sigurnosti.

41. EU pohvaljuje i spreman je poduprijeti napore Jordana usmjerene na održavanje mirnog vjerskog suživota. Pozdravlja inicijative kojima će se promicati multikulturalizam i kulturna raznolikost, što bi ujedno predstavljalo pozitivan primjer za cijelu regiju.

42. Iako se zadnje pogubljenje dogodilo u ožujku 2017., EU izražava žaljenje zbog toga što je Jordan 2014. prekinuo *de facto* moratorij na **smrtnu kaznu** te ga poziva da ponovno uvede moratorij s ciljem konačnog ukidanja smrtne kazne.

43. EU sa zanimanjem očekuje reformu pravnog i institucijskog okvira Jordana koji se odnosi na ljudsko pravo na privatnost i na zaštitu podataka te je spreman poduprijeti napore koje Jordan u tu svrhu poduzima.

Provedba Partnerstva za mobilnost EU – Jordan

44. Migracije i mobilnost međusektorsko su pitanje u suradnji EU-a i Jordana, među ostalim u kontekstu rješavanja pitanja trgovine ljudima, posebno ženama i maloljetnicima u ranjivom položaju. EU pozdravlja inicijative poduzete u okviru Partnerstva za mobilnost i potiče aktivno istraživanje daljnjih prilika za suradnju unutar tog okvira. EU pozdravlja činjenicu da su bilateralne rasprave o **pojednostavnjenju viznog režima** i **ponovnom prihvatu** osoba koje neovlašteno borave započele u studenome 2016. te je spreman ostvariti napredak u pregovaračkom procesu s ciljem postizanja sveobuhvatnog dogovora.